

Läkemedel i kommunala akutförråd för läkemedel

Syfte och omfattning

Beskriver akutförråden för läkemedel i kommunal hälso- och sjukvård i Jönköpings län.

Ansvar för akutförråd

Region Jönköpings län (RJL) ansvarar för att i Läkemedelskommittén fastställa ett läkemedelssortiment för akutförråden, samt för att Vårdval Primärvård står för kostnaden för läkemedlen i akutförråden. Respektive kommuns medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) ansvarar för att lokala rutiner för beställning, skötsel och hantering av akutförråden finns utarbetade och är kända av berörd personal. Läkemedelshanteringen ska följa [Riktlinjer för ordination och hantering av läkemedel -Folkhälsa och sjukvård \(rjl.se\)](#).

MAS ansvarar också för att meddela namn på en kontaktperson till levererande apotek, just nu Apoteket AB samt föra vidare information som rör akutförråden till vårdenheter inom sin kommun.

MAS-gruppen i kommunerna ansvarar för att uppdatera en sändlista/kontaktlista en gång per år, lämpligen i samband med revidering av akutförrådets sortiment. De ansvarar också för att uppdatering av sändlista/kontaktlista även sker vid ändring av kontaktuppgifter. Sändlistan/kontaktlistan skickas till Apoteket AB samt till Sjukhusapoteket Jönköping, Hälso- och sjukvårdsfarmaci och samordnande apotekare i RJL.

Samordnande apotekare, anställd på Hälso- och sjukvårdsfarmaci, RJL, ansvarar för att ha kommunikation med MAS och Apoteket AB kring akutförråden och utarbeta riktlinjer för Läkemedel i kommunala akutförråd. Inför den årliga sortimentsrevideringen ska samordnande apotekare inhämta synpunkter från MAS om sortiment och med stöd av försäljningsstatistik, STRAMA och Fakta-grupper förmedla förslag på sortimentsjusteringar till Läkemedelskommittén. När Läkemedelskommittén har fastställt nytt sortiment ansvarar samordnande apotekare för att publicera och förmedla nya sortimentslistor.

Sortiment i akutförråd

I akutförråden ska det normalt sett finnas läkemedel som omfattar en månads förbrukning. Läkemedel i akutförråd används till patienter inskrivna i kommunal hälso- och sjukvård. Läkemedlen kan användas framförallt vid behov av akut symtomkontroll, för palliativ vård eller för ordination enligt generella direktiv. Sortimentet i akutförråden är lika i hela Jönköpings län. Läkemedel i akutförrådet

omfattar vissa läkemedel för akut symtomlindring samt vissa läkemedel som används för kronisk behandling, t.ex. Metolazon 5 mg, då det rör sig om få tabletter och lämplig förpackningsstorlek saknas. Enligt STRAMA ska akutförråden ge möjlighet att jourtid ordinera och starta upp antibiotikabehandling vid pneumoni, exacerbation av KOL, urinvägsinfektion och erysipelas. Jourtid lämnas antibiotika som behöver påbörjas omgående ut som en hel kur.

Läkemedel i akutförråden ska inte ersätta sjukvårdens ansvar att skicka med läkemedel vid hemgång/utskrivning från slutenvården eller ansvar för receptförskrivning, se [Förskrivning av ordinerade läkemedel-Folkhälsa och sjukvård](#).

Läkemedel markerade med siffran 1 på förteckningen över aktuella läkemedel ska finnas i samtliga akutförråd. Läkemedel markerade med siffran 2 på förteckningen över aktuella läkemedel ska finnas tillgängliga i kommunen, lämpligen i något eller några huvudförråd beroende på kommunens storlek.

Varje kommun anger i sina lokala rutiner vilka akutförråd som har läkemedel från grupp 1 respektive grupp 1+2. Detta meddelas också till samordnande apotekare. Statistik över beställda läkemedel till akutförråden följs upp av samordnande apotekare i samband med att sortimentet revideras.

Nya/avvecklade akutförråd

Önskemål om att skapa nya akutförråd ska godkännas av RJL. MAS meddelar önskemål till samordnande apotekare. Vid ansökan om nytt akutförråd ska MAS motivera varför ett nytt akutförråd behövs, var akutförrådet ska vara placerat samt ange om sortiment är tänkt att omfatta läkemedel enligt lista 1 eller lista 1+2. Samordnande apotekare kommunicerar med Vårdval Primärvård som formellt beslutar om det nya akutförrådet. När RJL godkänt ett akutförråd meddelar samordnande apotekare kunduppgifter till Apoteket AB samt bekräftar det nya akut förrådet till MAS och meddelar Länstransporter som sköter transport till akutförråden. När kunduppgifterna är registrerade kan MAS ansöka om behörighet till beställningsmodulen hos Apoteket AB.

Om ett befintligt akutförråd avvecklas, byter namn eller/flyttas ska MAS meddela samordnande apotekare samt meddela eventuella åtgärder kring läkemedlen i akutförrådet. Samordnande apotekare meddelar Vårdval Primärvård, Apoteket AB samt Länstransporter.

I syfte att underlätta logistik kan kommunerna välja att fördela läkemedel från akutförråd till ytterligare läkemedelsförråd inom kommunen. Detta ska ske restriktivt och MAS ska meddela samordnande apotekare om de önskar fördela från akutförrådet till annat läkemedelsförråd, samt om sortimentet i detta läkemedelsförråd ska uppta Lista 1 eller 2 eller om sortimentet är tänkt att avvika ifrån fastställt sortiment. Det ska i så fall godkännas av samordnande apotekare.

Förvaring av läkemedel i akutförråd

Läkemedel enligt lista 1 och 2 förvaras i akutförråden. Undantag är tillfällig förvaring i akutväska/låda eller för palliativt bruk i patientens bostad.

Endast läkemedel som finns på av Läkemedelskommittén fastställda lista 1 och/eller lista 2 ska finnas i akutförråden. Om kommunen har andra läkemedel eller produkter i samma läkemedelsförråd ska dessa förvaras åtskilt ifrån akutförrådets läkemedel. Läkemedel som används ifrån akutförrådet får inte ersättas av läkemedel som i efterhand hämtats ut på recept till enskild patient.

Läkemedlen ska förvaras enligt tillverkarens temperaturanvisningar. Vid frågor kring hållbarhet går det bra att kontakta Sjukhusapoteket, RJL. Kassation av läkemedel sker enligt kommunens rutin.

Beställning och leverans av läkemedel till akutförråd

Beställning och faktura

Apoteket AB:s kundtjänst tillhandahåller information om beställningar, sortiment, restnoteringar, licensläkemedel, leveranser, reklamationer och indragningar.

Läkemedel till akutförråden beställs av kommunens utsedda sjuksköterskor via beställningssystemet Vårdshopen, Apoteket AB, (sök på apoteket.se, Vårdgivare och företag, e-handel för vården).

Apoteket AB lämnar information och ger utbildning till beställare och beställande vårdenheter om beställningsrutiner i systemet samt tillhandahåller "admin-konto" till kommunens administratörer för hantering av bland annat behörigheter.

MAS ansvarar för att utse sjuksköterskor (även farmaceuter anställda i kommuner kan vara aktuella) inom kommunen och till Apoteket AB ansöka om behörighet att beställa i Vårdshopen. Utsedda administratörer i kommunen ansvarar för att lägga till och ta bort beställare på sina **vårdenheter**.

Sjuksköterskorna kan till akutförråden endast beställa läkemedel enligt Lista 1 och 2. Om kommunen vill beställa andra varor av Apoteket AB ska ett separat beställningsansvar på eget kommunkonto beställas hos Apoteket AB av MAS.

RJL har delat in beställande vårdenheter i kommunerna i två grupper, A och B. Länstransporter ansvarar för gruppindelningen. För grupp A gäller stopptid för beställning senast torsdag kl. 16 för leverans till vårdenheten tisdag eller onsdag kommande vecka. För grupp B gäller stopptid för beställning senast måndag kl. 16 för leverans till vårdenheten torsdag, fredag eller påföljande måndag.

Följesedeln på beställda läkemedel ska sparas på den beställande vårdenheten i 10 år enligt riktlinjer från RJLs fakturaenhet. Fakturan för läkemedel till akutförråden betalas av Vårdval Primärvård, RJL. Fakturakontroll utifrån lista 1 och 2 görs av Läkemedelskommitténs controller.

Leverans

Samtliga orderrader till ett akutförråd sampackas av Apoteket AB för veckoleverans. Vid leverans av tidigare restnoterad vara sampackas den med ordinarie leverans så snart varan finns tillgänglig.

Länstransporter meddelar leveranstid till vårdenheter med en upparbetad turlista, se ovan om stopptider. Vid förändrade leveranstider i samband med exempelvis helgdagar och storhelger kommunicerar Apoteket AB ändringar av stopptider och leveransdagar via Länstransporter till de vårdenheter i så god tid som möjligt. I informationen som lämnas skriftligt vid leverans framgår det om tex tidigare restnoterade läkemedel levereras. Om flergångsemballage används för att hantera kylvaror ska **vårdenheten** återlämna dessa till Apoteket AB genom Länstransporter.

Vid leverans ska minst tre månader av varans hållbarhetstid återstå, men för varor vars totala hållbarhetstid är kortare än sex månader gäller att minst 1/3 av hållbarhetstiden. Undantag kan förekomma.

Leveransen lämnas till behörig personal på plats eller i avsett utrymme/plats. Om inte behörig personal är på plats kontaktar Länstransporter vården på telefon.

Restnotering

Om beställt läkemedel är restnoterat sker följande:

1. I det fall godkänd ersättningsvara enligt Läkemedelsverkets utbytessystem finns tillgänglig levererar Apoteket AB det läkemedlet.
2. I det fall godkänd ersättningsvara inte finns tillgänglig kontaktar Apoteket AB Sjukhusapoteket Jönköping, RJL, sjukhusapoteket.jonkoping@rjl.se som i samråd med samordnande apotekare föreslå lämplig ersättningsvara som Apoteket AB byter till.

För information om restnoterade läkemedel, se RJLs läkemedelssidor Restnoterade läkemedel-Folkhälsa och sjukvård (rjl.se), [Restnoterade läkemedel-Folkhälsa och sjukvård](#)

Felaktig leverans, reklamation eller indragningar

Vid utebliven leverans kontaktar kommunen Länstransporter. Vid leverans av fel läkemedel eller om leveransen är skadad ska kommunen inom 5 arbetsdagar ta kontakt med Apoteket AB för leverans av ersättningsvara. Eventuell reklamation av läkemedel lämnas till Apoteket AB.

Vid indragning av läkemedel som kräver omedelbar åtgärd meddelar Apoteket AB MAS samma dag som det kommer till Apoteket AB kännedom. Apoteket AB meddelar övriga indragningar till MAS enligt Läkemedelsverkets föreskrifter.

Kontakt

Samordnande apotekare, RJL:

Per Karlsson, apotekare@rjl.se, Tel. 010-2421969

Apoteket ABs kundtjänst

Besvarar frågor kring beställning och leverans. Öppet helgfria vardagar kl.8-16.
kundservice.rgl@apoteket.se, telefon 010-4477100.

Sjukhusapoteket, RJL

sjukhusapoteket.jonkoping@rjl.se, telefon: 010-242 34 80

Länstransporter, RJL

lanstransporter@rjl.se